

Studia po studiach. Jak śląskie uczelnie odpowiadają na zmiany na rynku pracy?

Dyplom ukończenia studiów coraz rzadziej oznacza koniec naszej edukacji. Częściej staje się punktem wyjścia do dalszego rozwoju: poszerzania kompetencji, zmiany ścieżki zawodowej albo przygotowania się do nowych wyzwań, które przynosi rynek pracy. Dlatego studia podyplomowe zmieniły swoją rolę. Nie są już tylko dodatkowym wpisem w CV. Dla wielu osób stają się sposobem na zdobycie konkretnych umiejętności potrzebnych w pracy lub wejścia w nowe obszary.

Podążając za zmianami

Dziś, nie tak jak kiedyś, uczymy się przez całe życie. Dla jednych studia podyplomowe to doskonała okazja do zdobywania nowych umiejętności i rozwijania swoich zainteresowań, tak by przynosiły nam nie tylko radość i satysfakcję, ale i dochody. Dla innych to szansa na życiową zmianę, przebranżowienia się i na przykład odejścia od zawodów związanych z górnictwem czy ciężkim przemysłem i zdobycia bezpieczniejszej, lżejszej pracy. W województwie śląskim, jak nigdzie indziej, wyraźnie widać, że oferta studiów podyplomowych rozwija się wraz ze zmianami zachodzącymi w regionie. Wśród proponowanych kierunków dominują obszary związane z transformacją energetyczną i ochroną środowiska, cyfryzacją przedsiębiorstw i instytucji, rozwojem nowoczesnej medycyny, starzeniem się społeczeństwa oraz rosnącym znaczeniem kompetencji kreatywnych. To sprawia, że pytanie o to, co dziś można studiować podyplomowo na śląskich uczelniach, jest jednocześnie pytaniem o kierunek zmian na regionalnym rynku pracy i kompetencje, które stają się coraz bardziej poszukiwane.

Zielona transformacja wchodzi na uczelnie

Jednym z najmocniej widocznych trendów są studia związane z klimatem, energią, gospodarką odpadami i raportowaniem środowiskowym. Uniwersytet Śląski oferuje m.in. studia podyplomowe z odnawialnych źródeł energii, obejmujące zagadnienia energetyki geotermalnej, słonecznej, wodnej, wiatrowej, pomp ciepła, biomasy, biopaliw oraz technologii wodorowych. W ofercie uczelni znajduje się również zarządzanie śladem węglowym, którego program obejmuje m.in. przepisy dotyczące emisji, metody liczenia wpływu organizacji na klimat, raportowanie środowiskowe oraz planowanie działań ograniczających emisje. Podobny kierunek zmian widać na Politechnice Śląskiej. Wśród propozycji uczelni pojawiają się np. transformacja energetyczna, gospodarka odpadami oraz systemy bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę. To kierunki, które odpowiadają na konkretne potrzeby pracodawców. Firmy, samorządy i instytucje publiczne coraz częściej potrzebują osób rozumiejących przepisy klimatyczne, zagadnienia związane z ograniczaniem emisji czy gospodarką obiegu zamkniętego. Po takich studiach można pracować m.in. jako koordynator transformacji energetycznej, doradca ds. efektywności energetycznej, specjalista ds. gospodarki odpadami, audytor środowiskowy albo osoba odpowiedzialna za raportowanie śladu węglowego.

Cyfryzacja, dane i cyberbezpieczeństwo

Drugim silnym nurtem są kompetencje cyfrowe. Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach rozwija ofertę, w której widać rosnące znaczenie pracy z danymi, ochrony informacji i nowych narzędzi technologicznych. Wśród aktualnych kierunków podyplomowych znajdują się: analityka danych wspomagana dużymi modelami językowymi, bezpieczeństwo i ochrona cyberprzestrzeni, bezpieczeństwo informacji i ochrona danych, Business

Intelligence w dużych zbiorach danych czy dynamiczna analiza danych finansowych. To pokazuje, że kompetencje cyfrowe nie są już potrzebne wyłącznie informatykom. Coraz częściej korzystają z nich menedżerowie, analitycy, specjaliści finansowi, osoby odpowiedzialne za bezpieczeństwo danych, administrację czy rozwój organizacji. Po takich studiach znacznie łatwiej będzie znaleźć pracę m.in. przy analizie danych, raportowaniu, ochronie informacji, cyberbezpieczeństwie, cyfryzacji procesów albo wdrażaniu narzędzi wspierających podejmowanie decyzji w firmach i instytucjach.

Medycyna też staje się cyfrowa

Śląski Uniwersytet Medyczny również rozwija swoją ofertę podyplomową w odpowiedzi na różne zmiany zachodzące w ochronie zdrowia: od nowych technologii, przez organizację systemu, po specjalistyczną diagnostykę, dietetykę i dokumentację medyczną. W aktualnej ofercie uczelni znajdują się m.in. neurologopedia kliniczna, neurodietetyka, kliniczna dietetyka pediatriczna, badania kliniczne w medycynie, koder medyczny, zarządzanie w ochronie zdrowia, MBA Zarządzanie jakością i innowacją w ochronie zdrowia, medycyna pola walki, bioinformatyka i biostatystyka oraz sztuczna inteligencja i robotyka w medycynie. Szczególnie dobrze tę zmianę w sektorze zdrowia pokazują kierunki związane z danymi, sztuczną inteligencją i robotyką. Nowoczesna ochrona zdrowia potrzebuje nie tylko lekarzy, pielęgniarek i ratowników medycznych, lecz także osób, które rozumieją analizę danych biomedycznych, badania kliniczne, dokumentację medyczną, systemy informatyczne, technologie wspomagające diagnostykę oraz organizację procesów w placówkach ochrony zdrowia. Absolwenci tych kierunków to często przyszli koordynatorzy badań klinicznych, specjaliści od zarządzania dokumentacją medyczną, kodowania świadczeń, analizy danych biomedycznych, wdrażania technologii medycznych, dietetyki klinicznej, neurologopedii, zarządzania jakością albo organizacji ochrony zdrowia.

Przemysły kreatywne i nowe role społeczne

Oferta studiów podyplomowych w Śląskiem nie ogranicza się jednak wyłącznie do technologii, przemysłu i medycyny. Wśród kierunków polecanych na kolejny rok akademicki pojawiają się także studia związane z kulturą, projektowaniem usług i pracą z ludźmi. I tak na przykład Uniwersytet Śląski wprowadził do oferty projektowanie usług, w odniesieniu do przemysłów kreatywnych i kultury. Kierunek skierowany jest do osób związanych z instytucjami kultury, administracją samorządową, organizacjami pozarządowymi i sektorem kreatywnym. Studia pokazują, że kompetencje kreatywne coraz częściej oznaczają również projektowanie usług z myślą o odbiorcach. Chodzi o analizowanie potrzeb użytkowników, prototypowanie rozwiązań, testowanie pomysłów i poprawianie doświadczeń osób korzystających z oferty instytucji, organizacji lub firm. I właśnie takie przygotowanie może być przydatne m.in. w instytucjach kultury, samorządach, organizacjach społecznych, szczególnie zaś w projektach edukacyjnych lub działaniach związanych z rozwojem lokalnym.

W tym segmencie oferty studiów podyplomowych mieści się również arteterapia, prowadzona na Uniwersytecie Śląskim. To kierunek łączący elementy sztuki, pedagogiki, psychologii i pracy terapeutycznej. Przygotowuje do organizowania i prowadzenia zajęć arteterapeutycznych z dziećmi, młodzieżą i dorosłymi, także z osobami z niepełnosprawnościami lub różnymi dysfunkcjami. Absolwenci mogą wykorzystywać te kompetencje m.in. w placówkach edukacyjnych, opiekuńczych, terapeutycznych, kulturalno-oświatowych, organizacjach pozarządowych czy instytucjach ochrony zdrowia.

Nowe kompetencje na wyciągnięcie ręki

Nowe kierunki podyplomowe najczęściej pojawiają się tam, gdzie spotykają się trzy zjawiska: zmiana gospodarki, nowe regulacje i potrzeby pracodawców. Śląskie przechodzi transformację energetyczną i przemysłową, rozwija sektor nowoczesnych usług, medycynę, technologie informatyczne, branże kreatywne i rozwiązania środowiskowe. Uczelnie odpowiadają na te procesy krótszymi, praktycznymi formami kształcenia.

Zaletą studiów podyplomowych jest sposób ich organizacji. Zwykle można je łączyć z pracą, dlatego są dostępne dla osób, które nie chcą lub nie mogą wracać na pełne studia. Tym samym pozwalają też zdobyć nowe kompetencje, bez zaczynania edukacyjnej przygody od początku. To ważne zarówno dla pracowników, jak i dla

pracodawców, którzy potrzebują specjalistów w obszarach szybko zmieniających się technologicznie, organizacyjnie i prawnie. Dlatego dla osób, które chcą zostać w województwie i rozwijać się zawodowo, studia podyplomowe są jednym z najbardziej praktycznych sposobów dopisania nowych kompetencji do dotychczasowego doświadczenia.